

LUONNOS
16.9.2024

Valtioneuvoston asetus

teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään sellaisesta valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n 3 momentin mukaisena erityisavustuksena teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuustoimenpiteiden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen liittyviin investointihankkeisiin myönnettävästä valtionavustuksesta, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi.

2 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomainen tämän asetuksen nojalla myönnettävässä avustuksessa on Innovaatio-rahoytuskokos Business Finland.

3 §

Avustuksen saaja

Valtionavustusta voidaan myöntää Suomessa toimivalle yritykselle. Avustusta ei kuitenkaan voida myöntää luottolaitoksille tai muille rahoituslaitoksille.

4 §

Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Avustusta voidaan myöntää sellaiseen Suomessa, Ahvenanmaan maakunnan aluetta lukuun ottamatta, toteutettavaan investointihankkeeseen, jonka vaikutusten arvioidaan kokonaiuharkin perusteella olevan Suomen ilmastotavoitteiden ja elinkeinopoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviä. Avustusta voidaan myöntää, jos investoinnin hyväksyttävät kustannukset ovat vähintään 30 000 000 euroa.

Avustusta ei voida myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle siten kuin vaikeuksissa oleva yritys määritellään Euroopan komission valtioneuvoston rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa

olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen koskevista suuntaviivoista antamassa tiedonannossa 2014/C 249/01.

Avustusta ei voida maksaa yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

5 §

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilta ennen investointihankkeen töiden alkamista.

Investointihankkeen töiden alkamisella tarkoitetaan investointiin liittyvien rakennustöiden alkamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa laitelaussitoumusta tai muuta sellaista sitoumusta, joka tekee investoinnista peruuttamattoman, sen mukaan, kumpi tapahtuu aikaisemmin. Maan ostoa ja valmistelutöitä, kuten lupien hankkimista ja alustavien toteutettavuustutkimusten tekemistä, ei katsota töiden alkamiseksi.

Avustuksen hakijan on esitettävä asian ratkaisemista varten tarvittavat tiedot. Hakemuksessa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) yrityksen nimi ja koko, yhteystiedot ja kotipaikka, yritys- ja yhteisötunnus sekä selvitys nimenkirjoitusoikeudesta;
- 2) kuvaus investointihankkeesta, avustuksen tämän asetuksen mukainen käyttötarkoitus sekä hankkeen tavoitteet, toteuttamistapa ja hankkeen alkamis- ja päättymispäivä;
- 3) hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma;
- 4) haettavan avustuksen määrä;
- 5) arvio hankkeen tämän asetuksen mukaisista vaikutuksista;
- 6) arvio avustuksen vaikutuksista hankkeen toteuttamiseen;
- 7) tarpeelliset tiedot ja selvitykset investoinnin tässä asetuksessa säädettyjen avustuksen myöntöedellytysten täyttymisestä;
- 8) muut kuin 1–7 kohdassa tarkoitetut valtionapuviranomaisen edellyttämät asian ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

6 §

Avustuspäätös

Avustuksesta päättää Innovaatorahoituskeskus Business Finland kuultuaan työ- ja elinkeinoministeriötä.

Innovaatorahoituskeskus Business Finland voi asettaa avustuspäätöksessä tarkempia ehtoja ja rajoituksia avustuksen käytölle ja maksamiselle.

Avustus on myönnettävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

7 §

Avustuksen maksaminen ja valvonta

Innovaatorahoituskeskus Business Finland päättää avustuksen maksamisesta, maksamisen keskeyttämisestä ja takaisinperinnästä sekä vastaa avustuksen käytön valvonnasta siten kuin valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Avustus maksetaan jälkikäteen hakemuksen perusteella toteutuneiden, maksettujen ja hyväksyttyjen kustannusten perusteella yhdessä tai avustuspäätöksen mukaisessa useammassa erässä. Maksatushakemukseen on liitettävä maksamisen edellyttämät tarpeelliset tiedot.

Viimeisen maksuerän tulee olla vähintään 20 prosenttia myönnetystä avustuksesta. Investointin tulee olla kokonaan toteutettu ennen viimeisen erän maksamista. Viimeisen erän maksamisen edellytyksenä on hankkeen hyväksyty loppuraportti hankkeen tuloksista ja hyödyntämismahdollisuuksista sekä varojen käytöstä.

2 luku

Tuki teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen ja energiatehokkuustoimenpiteisiin

8 §

Avustuksen käyttötarkoitus

Avustusta voidaan myöntää investointiin, joka mahdollistaa vähintään toisen seuraavista:

1) suorat kasvihuonekaasupäästöt avustuksen saajan fossiilisia polttoaineita energialähteenä tai raaka-aineena käyttävästä teollisuuslaitoksesta vähenevät vähintään 40 prosenttia verrattuna avustusta edeltäneeseen tilanteeseen tuotantoprosessien sähköistämisen avulla tai siirtymällä käyttämään uusiutuvaa vetyä tai uusiutuvasta vedystä tuotettuja polttoaineita fossiilisten polttoaineiden asemesta;

2) avustuksen saajan teollisuuslaitosten energiankulutus vähenee tuetun toiminnan osalta vähintään 20 prosenttia verrattuna avustusta edeltäneeseen tilanteeseen.

Suorien kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen 1 momentin 1 kohdan mukaisesti mitataan viiden avustushakemusta edeltävän vuoden keskimääräisten suorien kasvihuonekaasupäästöjen perusteella. Tarkasteltaessa kasvihuonekaasupäästöjen vähenemistä otetaan huomioon myös biomassan poltosta aiheutuvat todelliset päästöt. Energiankulutuksen väheneminen 1 momentin 2 kohdan mitataan viiden avustushakemusta edeltävän vuoden aikana toteutuneen energiankulutuksen perusteella.

Päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvaan toimintaan liittyvien investointien osalta avustuksen on johdettava siihen, että avustusta saavan laitoksen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät tarkistettujen vertailuarvojen määrittämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan 2 kohdan mukaisesti päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta kaudella 2021–2025 annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2021/447 vahvistettuja ilmajäsenä viitearvoja pienemmiksi.

9 §

Erityiset edellytykset uusiutuvan vedyn ja uusiutuvasta vedystä tuotettujen polttoaineiden käytölle

Jos avustus myönnetään sellaiseen 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun teollisuuden vähähiilistämistä koskevaan investointiin, johon liittyy uusiutuvan vedyn käyttöä, käytettävän vedyn on oltava tuotettu uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/2001 ja sen täytäntöönpanosäädöksissä tai delegoiduissa säädöksissä säädettyjen muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia nestemäisiä ja kaasumaisia liikenteen polttoaineita koskevien menetelmien mukaisesti.

Jos avustus myönnetään sellaiseen 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun teollisuuden vähähiilistämistä koskevaan investointiin, johon liittyy uusiutuvasta vedystä tuotettujen polttoaineiden käyttöä, käytettävien polttoaineiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) ne ovat nestemäisiä ja kaasumaisia polttoaineita, jotka on tuotettu uusiutuvasta vedystä, jonka energiasisältö on peräisin muista uusiutuvista lähteistä kuin biomassasta;

2) niillä saavutetaan elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästövähennykset, jotka ovat vähintään 70 prosenttia verrattuna fossiiliseen vertailukohtaan 94 g CO₂eq/MJ; ja

3) ne on tuotettu muuta kuin biologista alkuperää oleville uusiutuville nestemäisille ja kaasumaisille liikenteen polttoaineille uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/2001 ja sen täytäntöönpanosäädöksissä tai delegoiduissa säädöksissä vahvistettujen menetelmien mukaisesti.

10 §

Hyväksyttävät kustannukset

Avustuksen hyväksyttäviä kustannuksia ovat 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun investointihankkeeseen liittyvät sähköistämiseen, uusiutuvaan vetyyn tai uusiutuvasta vedystä tuotettuihin polttoaineisiin siirtymiseen ja energiatehokkuuden parantamiseen tarvittavien laitteiden, koneiden ja laitosten kustannukset sekä muut investointikustannukset.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- 1) palkat;
- 2) yleiskustannukset;
- 3) edustusmenot;
- 4) korot ja muut rahoituskustannukset;
- 5) valtion maksuperustelakiin perustuvat maksut;
- 6) kustannusvaraukset;
- 7) avustukseen oikeutetun yrityksen maksamat tai korvaamat matkakustannukset;
- 8) avustukseen oikeutetun yrityksen osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot.

11 §

Avustuksen enimmäismäärä

Avustusta voidaan hankekohtaisen harkinnan perusteella myöntää enintään:

- 1) 50 prosenttia 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen muiden kuin sähköistämiseen liittyvien kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien investointien hyväksyttävistä kustannuksista;
- 2) 30 prosenttia 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien sähköistämiseen liittyvien investointien hyväksyttävistä kustannuksista;
- 3) 30 prosenttia 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen energiankulutusta vähentävien investointien hyväksyttävistä kustannuksista.

Yksittäinen avustus voi olla enintään 200 miljoonaa euroa yrityksen osalta.

12 §

Avustuksen myöntämisen muut erityiset edellytykset

Avustus ei saa kohdistua avustuksen saajan kokonaistuotantokapasiteetin lisäämiseen. Tällaiseksi ei kuitenkaan lueta teknisistä syistä välttämätöntä kapasiteetin lisäämistä enintään kahdella prosentilla verrattuna avustuksen myöntämistä edeltäneeseen tilanteeseen.

Avustuksen on kannustettava tuensaajaa tekemään investointi, jota se ei toteuttaisi lainkaan tai jonka se toteuttaisi rajoitetusti tai eri tavalla ilman tukea.

Avustuksella rahoitettavan laitoksen tai laitteiston on oltava valmis ja toiminnassa 36 kuukauden kuluessa avustuksen myöntämispäivästä. Mikäli tätä 36 kuukauden määräaika ei noudateta, 7 §:n 3 momentin mukaista avustuksen viimeistä maksuerää ei makseta tuensaajalle.

Avustusta ei voida myöntää pelkästään sovellettavien Euroopan unionin normien täyttämiseen.

13 §

Avustushakemusten vertailussa sovellettavat perusteet

Valtionapuviranomainen päättää tuen myöntämisestä kokonaisharkinnan perusteella vertailemalla hankkeiden vaikuttavuutta seuraavilla perusteilla:

1) hankkeen toteutettavuus, joka kattaa hankkeen teknisen ja taloudellisen toteutettavuuden, resurssien saatavuuden sekä tarvittavan teknologian;

2) vähintään jompikumpi seuraavista: kasvihuonekaasupäästöjen ja energiankulutuksen vähentäminen investointihankkeen ansiosta;

3) hankkeen kustannustehokkuus arvioituna tuen määrällä vähintään jompaakumpaa seuraavista kohden: hankkeen arvioitu kokonaispäästövähennys (CO₂) ja energian loppukulutuksen kokonaisvähennys (GJ) investoinnin arvioitun elinkaaren aikana;

4) muut vaikutukset, kuten muut ympäristövaikutukset, vaikutukset työllisyyteen ja aluelouteen, vaikutukset mahdollisuuteen ottaa teollisessa mittakaavassa käyttöön Euroopassa kehitettyjä innovatiivisia teknologioita sekä mahdolliset muut merkittävät vaikutukset.

3 luku

Tuki investointeihin ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta strategisilla aloilla

14 §

Avustuksen käyttötarkoitus

Avustusta voidaan myöntää seuraaviin investointeihin ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta strategisille aloille:

1) ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta olennaisten laitteistojen tuotantoon;

2) kohdassa 1 tarkoitettujen laitteistojen valmistukseen suoraan tarkoitettujen ja ensisijaisesti siinä käytettävien keskeisten komponenttien tuotantoon; ja

3) kohdissa 1 ja 2 tarkoitettujen laitteistojen ja komponenttien tuotannossa tarvittavien kriittisten raaka-aineiden tuotantoon tai talteenottoon.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta olennaisilla laitteistoilla tarkoitetaan akkuja, aurinkopaneeleita, tuuliturbiineita, lämpöpumppuja, elektrolyysilaitteita sekä hiilidioksidin talteenotto-, hyödyntämis-, ja varastointilaitteita.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa kriittisillä raaka-aineilla tarkoitetaan tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen 651/2014 liitteen IV mukaisia raaka-aineita.

15 §

Hyväksyttävät kustannukset

Avustuksen hyväksyttäviä kustannuksia ovat 13 §:ssä tarkoitettujen hyödykkeiden valmistamiseen tai talteenottoon tarvittavaan aineelliseen omaisuuteen, kuten maa-alueisiin, rakennuksiin, tehtaisiin, laitteistoihin, koneisiin, ja aineettomaan omaisuuteen, kuten patenttioikeuksiin, lisensseihin, taitotietoon tai muuhun henkiseen omaisuuteen, kohdistuvat investointihankkeen kustannukset.

Hyväksyttäväksi kustannukseksi luettavan aineettoman omaisuuden on täytettävä seuraavat ehdot:

- 1) sen on pysyttävä kytkeytyneenä kyseiseen alueeseen eikä sitä saa siirtää muille alueille;
- 2) sitä on hyödynnettävä ensisijaisesti kyseisessä avustusta saavassa tuotantolaitoksessa;
- 3) sen on oltava poistokelpoista;
- 4) se on ostettava markkinaehdoin avustuksen saavasta yrityksestä riippumattomilta kolmansilta osapuolilta;
- 5) se on sisällytettävä avustusta saavan yrityksen omaisuuteen; ja
- 6) sen on pysyttävä kytkeytyneenä avustusta saavaan hankkeeseen vähintään viiden vuoden ajan.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- 1) palkat;
- 2) yleiskustannukset;
- 3) edustusmenot;
- 4) korot ja muut rahoituskustannukset;
- 5) valtion maksuperustelakiin perustuvat maksut;
- 6) kustannusvaraukset;
- 7) avustukseen oikeutetun yrityksen maksamat tai korvaamat matkakustannukset;
- 8) avustukseen oikeutetun yrityksen osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot.

16 §

Avustuksen enimmäismäärä

Avustusta voidaan hankekohtaisen harkinnan perusteella myöntää enintään 15 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista ja avustus voi olla enintään 150 miljoonaa euroa yrityksen osalta Suomessa.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisilla Suomen sovellettavassa aluetukikartassa nimetyillä tukialueilla tehtävissä investoinneissa avustusta voidaan hankekohtaisen harkinnan perusteella myöntää enintään 20 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja avustus voi olla enintään 200 miljoonaa euroa yrityksen osalta Suomessa.

17 §

Avustuksen myöntämisen erityiset edellytykset

Avustushakemukseen on 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi liitettävä valtiontukitoimenpiteitä koskevia tilapäisiä kriisi- ja siirtymäpuitteita talouden tukemiseksi Venäjän hyökättyä Ukrainaannan annettun komission tiedonannon 2023/C 101/03 liitteen II mukaiset tiedot.

Avustuksen saajan on sitouduttava säilyttämään investointi kyseisellä alueella vähintään viiden vuoden ajan sekä pienten ja keskisuurten yritysten osalta vähintään kolmen vuoden ajan investoinnin valmistumisen jälkeen.

Avustuksella ei saa helpottaa tuotantotoiminnan siirtämistä Euroopan talousalueen jäsenvaltioiden välillä. Tätä varten avustuksen saajan on:

- 1) vahvistettava, että se ei ole kahden avustuksen hakemista edeltävän vuoden aikana siirtänyt toimintoja toimipaikkaan, jossa sen on tarkoitus toteuttaa investointi, johon avustusta saadaan; ja
- 2) sitouduttava siihen, ettei se tällä tavoin siirrä toimintoja kahden vuoden aikana investoinnin loppuun saattamisesta.

Valtionapuviranomaisen on ennen avustuksen myöntämistä todennettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ja 3 momentissa tarkoitettujen avustuksen saajan sitoumusten perusteella konkreettiset riskit siitä, että tuotannollinen investointi ei toteudu Euroopan talousalueella ja että 2 momentissa tarkoitettua riskiä toimintojen siirtämisestä Euroopan talousalueen sisällä ei ole.

4 luku

Voimaantulo

18 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan ... päivänä ...kuuta 2024.

Helsingissä x.x.2024

Elinkeinoministeri Wille Rydman

Neuvotteleva virkamies Liisa Lundelin-Nuortio